

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
Administration In Accordance with Good Governance of School
Administrators Bang Phli Group 1, Samut Prakan Primary
Educational Service Area Office 2

¹วิภาวดี วงศ์สุริยา และ ²ภูวนัย สุวรรณธรา

¹Wipawadee Wongsuriya and ²Phuwanai Suwantara

^{1,2}มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

^{1,2}Bangkok Suvarnabhumi University, Thailand

Email: phink179@gmail.com

Received April 11, 2025; Revised May 28, 2025; Accepted June 28, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ พื้นที่วิจัย คือ กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูกลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 186 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบ่งชั้นภูมิ โดยเทียบสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามรายโรงเรียนและสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน คือ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ หลักความคุ้มค่า รองลงมา คือ หลักคุณธรรม อันดับสุดท้าย คือ หลักการมีส่วนร่วม

2. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารงาน; หลักธรรมาภิบาล; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study the administration based on the principles of good governance among school administrators and to compare the administration practices in accordance with good governance principles among school administrators in Bang Phli Group 1 under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2, classified by gender, educational level, position, and work experience. The research employed a survey design. The study area was Bang Phli Group 1 under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 186 teachers in Bang Phli Group 1, selected using stratified random sampling by proportion and simple random sampling across schools. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using basic statistics, including percentage, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics, namely the t-test and one-way analysis of variance (ANOVA).

The findings revealed that:

1. Overall, the administration of school administrators based on the principles of good governance in Bang Phli Group 1 under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. Considering each aspect, the highest mean score was found in the principle of efficiency, followed by the principle of morality, while the principle of participation ranked the lowest.

2. The administration based on the principles of good governance, when classified by gender, educational level, and position, showed no statistically significant differences. However, when classified by work experience, statistically significant differences were found at the .05 level.

Keywords: Administration; Good Governance; Administrators

บทนำ

ธรรมาภิบาล (Good Governance) ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายว่า เป็นกรอบการบริหารที่สำคัญของภาครัฐในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา และกลไกการบริหารที่ยึดโยงกับหลักจริยธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชน โดยราชบัณฑิตยสถานได้อธิบายว่า “ธรรมาภิบาล” เป็นวิธีการปกครองที่ยึดมั่นในระบบบริหารจัดการที่ดี ซึ่งเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

อย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้องค์กรสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง มีเสถียรภาพ และยั่งยืน (ชนิษฐา ศรีปันแก้ว และวาสนี วิเศษฤทธิ์, 2560) ลักษณะเด่นของธรรมาภิบาล เกี่ยวข้องกับความสุจริต ความรับผิดชอบ การคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม การลดอำนาจการควบคุมจากส่วนกลาง และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการตรวจสอบได้และการดำเนินงานอย่างเสมอภาคเท่าเทียม หลักการเหล่านี้มีส่วนช่วยยกระดับการบริหารจัดการของสถาบันต่าง ๆ ให้มีความน่าเชื่อถือ ตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาในระดับชาติ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในระดับสากล (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2560)

นโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความตระหนัก และสำนึกในความสุจริต ความเป็นชาติไทย สามารถปฏิบัติตนได้ตามหลักปรัชญาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสมานฉันท์ สันติวิธี ดำเนินการภายใต้วิถีชีวิตประชาธิปไตย โดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเอกชนหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานทางการศึกษา สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความเป็นปกติสุข เป็นพลเมืองดีของสังคม บูรณาการการขับเคลื่อนงานป้องกันการทุจริต ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) โดยยึดถือความสุจริตเป็นที่ตั้ง ปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกันหลายมิติทั้งด้านการเมืองสังคมและการบริหาร หากข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐขาดจิตสำนึกในหน้าที่ที่จะปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวม มีการใช้อำนาจทางราชการโดยมิชอบ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเอง และพวกพ้องเหนือผลประโยชน์ส่วนรวมย่อมส่งผลกระทบ และสร้างความเสียหายต่อประเทศชาติและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดทำโครงการบูรณาการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” กิจกรรมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อการปลูกฝัง สร้างจิตสำนึก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2, 2566)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2, 2566) มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 71 แห่ง ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธง และสามารถแบ่งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเป็น 5 กลุ่ม โรงเรียน ได้แก่ บางพลี 1 บางพลี 2 บางบ่อ 1 บางบ่อ 2 และบางเสาธง โดยกลุ่มบางพลี 1 โดยมีโรงเรียนในสังกัด 12 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดทำโครงการบูรณาการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” กิจกรรมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อการปลูกฝัง สร้างจิตสำนึกการต่อต้านและไม่ทนต่อการทุจริตเพื่อกำหนดมาตรการแนวทางป้องกัน และแก้ไขปัญหาสู่การปรับ เปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยมการสร้างจิตสำนึกและเสริมสร้างจริยธรรม พร้อมปลูกฝังฐานความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมในการปฏิบัติราชการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2, 2566) จากการรายงานผลการดำเนินงาน

พบว่า งบประมาณมีจำกัด จึงไม่สามารถพัฒนาหรือจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลายตามบริบทของหน่วยงานได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2, 2566) จากการสัมภาษณ์ครูกลุ่มบางพลี 1 พบว่า การพิจารณาความดีความชอบ มีความลำเอียงไม่เป็นธรรม ลักษณะการปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นการสั่งการจากระดับผู้บริหารลงสู่ผู้ใต้บังคับบัญชา ขาดการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการคิดและการแก้ปัญหาาร่วมกันของบุคคลในองค์กร บุคลากรไม่ครบตามกรอบอัตรากำลัง ทำให้ไม่สามารถมอบหมายงานได้ตรงตามภารกิจของกลุ่มงานและความเหมาะสมของบุคคล มีปัญหาการบริหารที่ผิดพลาด นอกจากไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการแล้วยังเกิดความเสียหายต่อองค์กร ราชการ ตัวบุคคล ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น มีการร้องเรียน ฟ้องร้อง ขอลความเป็นธรรม ก่อให้เกิดความขัดแย้งในองค์กร ส่งผลต่อการปฏิบัติราชการ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน (อารีย์ รมยสมิต, 2567)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์เพื่อนำไปเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 แตกต่างกัน
3. ครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 แตกต่างกัน
4. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ดริคเกอร์ (Drucker, 2013) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการวางแผนและการจัดการศึกษาของกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลพัฒนากระบวนการทำงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จด้วยการบริหารงาน 4 ด้าน คือ กลุ่มบริหารวิชาการกลุ่มบริหารงบประมาณกลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไปเพื่อเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ และมีคุณภาพแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

สัมมา ธรณิธย์ (2560) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการจัดการที่ผู้บริหารดำเนินการร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการศึกษา ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจอย่างมีระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สุภัทสรานันท์ โพธิ์กัน (2561) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานในสถานศึกษาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารที่ มุ่งหวังให้เกิดการเรียนรู้กับผู้เรียนให้ผู้เรียนได้ แสวงหาความรู้ ค้นหาความสามารถของตนเองตามความถนัดและความสนใจเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ และการบริหารสถานศึกษายังหมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่บุคลากรขององค์การหลายฝ่ายร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนา ผู้เรียนในทุก ๆ ด้านโดยมุ่งหวังให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริมให้บุคลากรภายในสถานศึกษาทำงานด้วยความมุ่งมั่นและมีเจตจำนงร่วมกัน โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานร่วมกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เต็มตามขีดความสามารถ และส่งเสริมคุณภาพทางวิชาการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2542) กำหนดว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง แนวปฏิบัติในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างรัฐ เอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีความสามัคคี และร่วมกันขับเคลื่อนประเทศสู่ความยั่งยืน โดยสังคมที่มีธรรมาภิบาลจะมีคุณลักษณะของความยุติธรรม โปร่งใส และการมีส่วนร่วมซึ่งสะท้อนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยแบบมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และสอดคล้องกับหลักนิติธรรม รัฐธรรมนูญ และบริบทโลกปัจจุบัน

ปริญญา ยกพล และศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์ (2566) กล่าวว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง วิธีการดำเนินการที่ดีในการจัดการองค์กรอย่างมีคุณธรรม มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีความรับผิดชอบ เพื่อมุ่งประโยชน์สุขแก่ประชาชน และมุ่งการจัดสรรทรัพยากรขององค์กรอย่างคุ้มค่า และเป็นระบบตามกฎหมาย ดำเนินงานอย่างเป็นระเบียบ มีประสิทธิภาพ เสมอภาค เป็นธรรม ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ก่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของส่วนรวม

สรุปได้ว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารการจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีความรับผิดชอบ เพื่อมุ่งประโยชน์สุขแก่สังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

3. องค์ประกอบของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

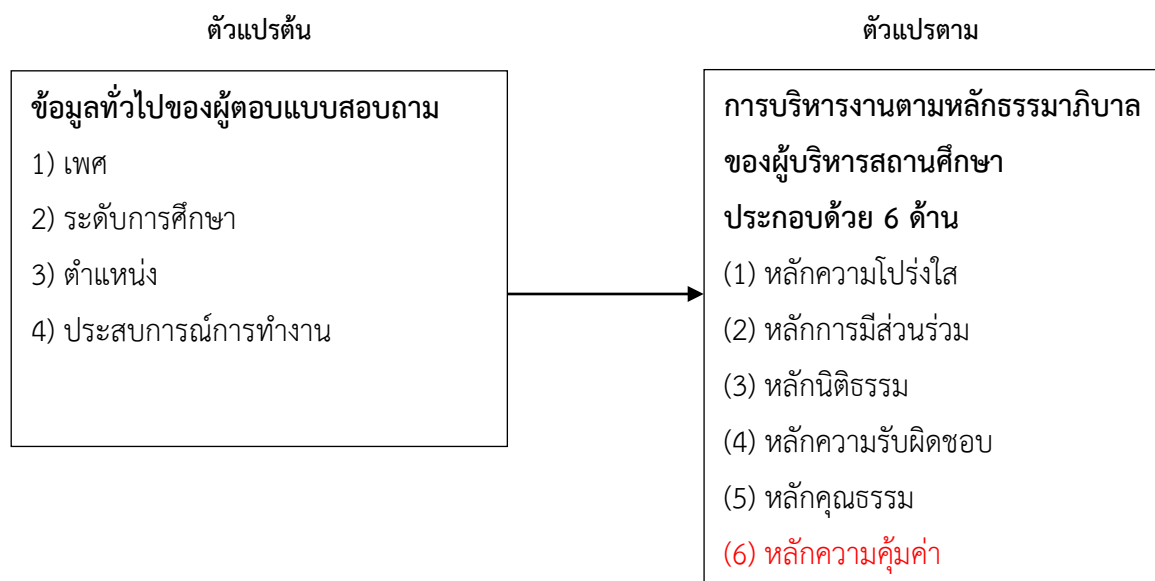
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2542) ได้กำหนดองค์ประกอบของธรรมาภิบาลไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1. หลักนิติธรรม (Rule of Law) การใช้อำนาจภายใต้กรอบกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเที่ยงธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย
2. หลักคุณธรรม (Morality/Ethics) การปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีจริยธรรม ยึดหลักมาตรฐานทางวิชาชีพ และจรรยาบรรณของข้าราชการ
3. หลักความโปร่งใส (Transparency) ปฏิบัติด้วยความตรงไปตรงมา เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนเข้าถึง ตรวจสอบ และรับทราบได้ง่าย
4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับรู้ แสดงความคิดเห็น ร่วมกระบวนการตัดสินใจ พิจารณา และติดตามผลการดำเนินงาน
5. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) ผู้ปฏิบัติราชการมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อผลการกระทำ สามารถชี้แจง แก้ไข และรับผลจากการตัดสินใจของตน
6. หลักความคุ้มค่า (Value for Money) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

จากการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล จึงได้นำมาสังเคราะห์ เป็นองค์ประกอบ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) หลักความโปร่งใส 2) หลักการมีส่วนร่วม 3) หลักนิติธรรม 4) หลักความรับผิดชอบ 5) หลักคุณธรรม 6) หลักความคุ้มค่า

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการมุ่งศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู พนักงานราชการ และครูอัตราจ้างกลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 359 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูกลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยเทียบสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามรายโรงเรียนและสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) 2) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ให้พิจารณาความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : index of item objective congruence) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูโรงเรียนกลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อขอเก็บข้อมูลจากครู และขอวัน เวลาในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมแบบสอบถามออนไลน์ทั้งหมด 186 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาพิจารณาและตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis- of Variance)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 186 คน เป็นครูเพศหญิง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 53.76 ครูเพศชาย จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 46.24 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 62.37 และครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 37.63 ตำแหน่งข้าราชการครู จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 58.60 ตำแหน่งพนักงานราชการ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 24.73 และตำแหน่งครูอัตราจ้าง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 44.08 มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 33.87 และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22.05

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ดังนี้

ตารางที่ 1-การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

n=186

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. หลักความโปร่งใส	4.30	.52	มาก	3
2. หลักการมีส่วนร่วม	4.16	.45	มาก	6
3. หลักนิติธรรม	4.24	.46	มาก	4
4. หลักความรับผิดชอบ	4.23	.40	มาก	5
5. หลักคุณธรรม	4.44	.51	มาก	2
6. หลักความคุ้มค่า	4.46	.52	มาก	1
รวม	4.31	.39	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .52) รองลงมา คือ หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .51) อันดับสุดท้าย คือ หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .45)

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ดังนี้

3.1 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านหลักความรับผิดชอบ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

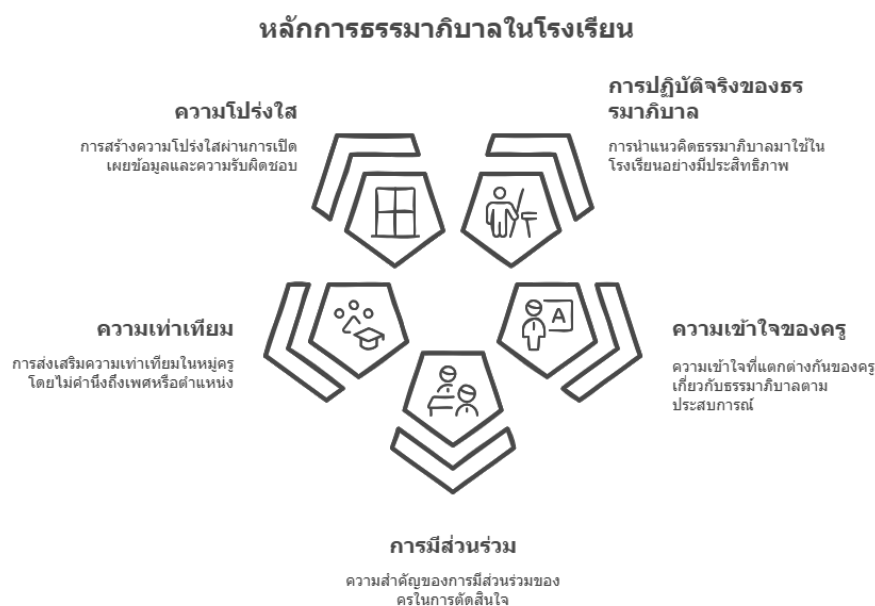

3.3 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรมและหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผู้วิจัยสามารถนำมาสังเคราะห์องค์ความรู้ได้ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

1. การบริหารแบบธรรมาภิบาลไม่ใช่แค่ทฤษฎี แต่ทำได้จริงในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้บริหารงานได้อย่างจริงจังและเห็นผล โดยเฉพาะเรื่องการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและการยึดถือคุณธรรม ทำให้โรงเรียนมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ

2. ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า จะเข้าใจการบริหารของผู้บริหารได้ลึกซึ้งกว่า จากผลการวิจัยพบว่า ความเห็นของครูต่อการบริหารแบบธรรมาภิบาลของผู้บริหารจะต่างกันตามประสบการณ์ คนที่ทำงาน

มานานมักจะเข้าใจการทำงานของผู้บริหารได้ดี และมองเห็นความตั้งใจของผู้บริหารในการบริหารงานอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม

3. การมีส่วนร่วมยังเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรพัฒนาให้มากขึ้น แม้ผู้บริหารจะบริหารงานได้ดีในหลายด้าน แต่เรื่องการเปิดโอกาสให้ครูหรือบุคลากรมีส่วนร่วมยังคงเป็นจุดที่ควรปรับปรุง เพราะการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ เป็นสิ่งที่จะทำให้โรงเรียนเติบโตและมีพลังร่วมกันอย่างแท้จริง

4. แนวคิดธรรมาภิบาลช่วยลดความเหลื่อมล้ำในโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศ ตำแหน่ง และระดับการศึกษาต่างกัน ต่างได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน แสดงว่าหลักธรรมาภิบาลช่วยลดความยุติธรรมในองค์กร และสร้างบรรยากาศที่ทุกคนรู้สึกว่ามีค่าเท่าเทียมกัน

5. ธรรมาภิบาล คือ เครื่องมือสำคัญในการสร้างความโปร่งใสในโรงเรียน เมื่อผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาล เช่น การเปิดเผยข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น และความรับผิดชอบ จะช่วยให้การทำงานในโรงเรียนเป็นระบบ ชัดเจน และตรวจสอบได้ ลดโอกาสในการเกิดความขัดแย้งและปัญหาในองค์กร

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู พบว่าโดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีการส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักการกระจายอำนาจ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบการปฏิบัติงานที่หลากหลาย เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายสถานศึกษา เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และยังมีการสนับสนุน ส่งเสริม ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาระบบการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ผู้บริหาร ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน สอดคล้องกับ สุภัทสรานันท์ โพธิ์กัน (2561) กล่าวว่า การบริหารจัดการที่ดี สามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นธรรมที่ใช้ในการบริหารงานที่มีความหมายอย่างกว้าง แต่ไม่ได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น ซึ่งรวมถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรม ผู้บริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาลนี้เมื่อนำไปใช้จัดการภายในองค์กร จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วย ความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิลล เพิ่มพูน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า จำแนกตามเพศ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ทางสถิติ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะครูที่มีเพศต่างกันนั้นไม่มีผลต่อระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อาจจะเป็นผลมาจากไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงต่างต้องปฏิบัติหน้าที่โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการของระเบียบบริหารราชการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเช่นเดียวกัน จึงทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิบัติงานแต่ละด้านไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ อำไพ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ในสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามเพศ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ทำให้ครูได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน มีสิทธิอย่างเสมอภาคในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการได้รับผลประโยชน์ ความเป็นธรรมในการเลื่อนขั้นเงินเดือน การเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารงาน 4 ฝ่าย การให้ครูมีสิทธิในการเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองอย่างเท่าเทียมกันทุกคน มีการกระจายงานในความรับผิดชอบให้กับครูทุกคนร่วมกันรับผิดชอบ และมีการมอบหมายงานให้ตามความรู้ความสามารถและความถนัด ทำให้ครูมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน จึงส่งผลให้ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการแสดงความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตต์พิชชา จริยา (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารได้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบได้ ตามแนวทางการปฏิบัติตามหลักความโปร่งใส คือ ผู้ปฏิบัติจะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และให้สังคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ จะต้องดำเนินงานต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา อย่างเปิดเผย และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทสรานันท์ โพธิ์กัน (2561) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 3 ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลและหลักการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์

น้อย ซึ่งผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานสูงกว่ามีระยะเวลาการทำงานมากกว่า ก็จะมีความเข้าใจบริบทของผู้บริหารสถานศึกษา เข้าใจในลักษณะการบริหารงาน และการเอาใจใส่ของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่า จึงทำให้ข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ อำไพ (2561 : 62) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ในสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ หลักความคุ้มค่า รองลงมา คือ หลักคุณธรรม อันดับสุดท้าย คือ หลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศ กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ และสม่ำเสมอ เพื่อให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ควรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนด กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการปฏิบัติงานร่วมกัน นำนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ใช้ศิลปะในการโน้มน้าวจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และสังกัดอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และสังกัดอื่น ๆ

2.3 ควรศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มบางพลี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และสังกัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา ศรีปิ่นแก้ว และวาสนี วิเศษฤทธิ์. (2560). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลทั่วไป. *วารสารพยาบาลสหภาพไทย*, 12(1), 127-143.
- จิตต์พิชชา จริยา. (2564). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 3* (ปริญญา นิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2560). *กฎหมายมหาชน*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุริยวิทยาสาน.
- วรารณณ์ อำไพ. (2561). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18* (ปริญญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สัมมา ธนธัญ. (2560). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2566*.
สมุทรปราการ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2542). *การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สิชล เพิ่มพูน. (2560). *ศึกษาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภัทสรานันท์ โพธิ์กัน. (2561). *การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 3* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อารีย์ รมยสมิต. (2567). ครูชำนาญการ โรงเรียนคลองบางกระบือ. *สัมภาษณ์*, 1 ตุลาคม.
- Drucker, P. F. (2013). *Managing for results*. USA: Harper Collins,
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Journal of Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.